

Raadsdebat n.a.v. vragen PvdA over Zuiderplantsoen en van Stadspartij over ophef over Zuiderplantsoen, Sterrebos en monument ringweg - 24 april 2024

Inspraak op verzoek van initiatiefnemers Petitie Geheugenpaviljoen om de vele respondenten (via petitie en latere mails n.a.v. beantwoording van de door het college), direct-omwonenden en andere buurtbewoners in Oosterpoort hier een stem te geven.

Inspreker:

Aanleiding:

1. De vragen ingediend door PvdA en Stadspartij:

PvdA: Hoewel het GP bedoeld is als kunstwerk, zien bewoners dit als 'sta-in-de-weg'

- PvdA vraagt zich af:

1. hoe is de burgerparticipatie rond het GP verlopen?

- PvdA en Stadspartij vragen zich af:

2. Is college bereid met burgers naar een alternatief om te zien?

2. De antwoorden in de brief van het college d.d. 27-3-2024

In de brief is sprake van onvolledige en onjuiste informatie met name ten aanzien van de veronderstelde burgerparticipatie. Daarnaast wordt niet alle informatie 'neutraal' gepresenteerd. De fractievoorzitters hebben om die reden de college-brief aangevuld met opmerkingen terug ontvangen en hopelijk gedeeld in hun fracties.

Aan de orde volgens de agenda:

1. Beoordeling door de fracties van het doorlopen planproces:

- was dit zorgvuldig?

- hoe verliep de burgerparticipatie?

2. Vinden de fracties dat het Geheugenpaviljoen uitstekend past op de beoogde locatie?

3. Welke ruimte ziet het college voor aanpassingen aan het geplande kunstwerk

- 'voor de korte en lange termijn' (onduidelijk wat hiermee wordt bedoeld)

- wil het college burgerparticipatie toepassen? (Stadspartij)

Reactie via inspreken:

Kern van de discussie zoals blijkt uit vragen en antwoord college:

- ***de procedure: was deze zorgvuldig en in hoeverre is de buurt meegenomen in dit proces?***
- ***zijn locatie en omvang van het geplande 'kunstwerk' passend?***

Eigen toevoeging:

- ***is 'herinneringscultuur' als uitgangspunt voor de totstandkoming van beide constructies: G-balkon en G-paviljoen een passend thema?***

Inhoudelijke reactie:

1. Planproces en burgerparticipatie

In de brief van het college in antwoord op de gestelde vragen wordt geen onderscheid gemaakt tussen overleg over het Zuiderplantsoen in het algemeen en meer in het bijzonder over het Geheugenpaviljoen (GP). Dit is in dit geval echter wel relevant. Van belang met betrekking tot overleg in het verleden in dit verband zijn twee dingen:

- waarover wordt gepraat?
- wie praat met wie?

Overleg buurten met ARZ

Aanpak Ring Zuid (ARZ) organiseerde in de beginjaren van de werkzaamheden rond de verdiepte ligging twee keer per jaar een bijeenkomst met vertegenwoordigers van betrokken buurten (er zijn nogal wat buurten die grenzen aan de ringweg). Hiervan zijn verslagen te vinden in het digitale archief van ARZ.

Onderwerpen tijdens de beginjaren:

- werkzaamheden en overlast

In enkele latere verslagen komt ook het Zuiderplantsoen voor. Het gaat dan om:

- oriënterende besprekingen rond de inrichting (fietspaden, bloemenperken, bankjes e.d.)

Overleg vanuit Kunstpunt in kunstcommissie

Daarnaast is er in 2016 / 2017 vanuit Kunstpunt een overleg gestart over de te realiseren kunstwerken in het Zuiderplantsoen. In deze kunstcommissie zaten naast bouwkundigen en Kunstpunt-medewerkers, twee vertegenwoordigers uit

de buurt. Van deze twee buurtvertegenwoordigers is er gedurende het proces een naar een andere buurt verhuisd, de andere zit nog steeds in de commissie. Met de buurt hebben deze twee 'vertegenwoordigers' vrijwel geen contact onderhouden. Dat het in dit hele proces aan buurtparticipatie heeft ontbroken is onlangs door beide partijen, Kunstpunt en de overgebleven vertegenwoordiger bevestigd ten overstaan van de huidige voorzitter van het wijkoverleg Oosterpoort.

Deze kunstcommissie heeft een opdracht geformuleerd voor twee kunstwerken, die zouden kunnen dienen als 'ontmoetingsplekken', iets wat vanuit de wijk zou zijn aangegeven. Concreter dan dat is het niet geworden. Studio L.A. kreeg deze opdracht in 2018.

Corona

Vanaf 2020, toen er al wel plannen lagen voor een 'Geheugenbalkon', maar nog niets bekend was rond een 'Geheugenpaviljoen', heeft er vanwege corona geen overleg meer plaatsgevonden.

Vanaf 2022 is het halfjaarlijkse overleg met de buurten weer opgestart door ARZ. Er waren in totaal drie bijeenkomsten en driemaal is toen ook door wijkvertegenwoordigers gevraagd: wat zijn de plannen voor de inrichting van het Zuiderplantsoen? En verzocht: 'neem ons mee in die plannen! Dit is categorisch geweigerd, omdat men de plannen als één geheel wilde presenteren. Deze presentatie vond uiteindelijk begin november 2023 plaats, met alle ophef die er sindsdien uit voortkwam tot gevolg.

2. Kunstwerk en locatie

De Oosterpoort is een kleinschalige buurt. Het geplande bouwwerk is groot: 30 meter lang, 5 meter hoog met daar bovenop nog een 'daktuin' van 200 m². De ringweg maakte vanaf de aanleg een forse inbreuk op buurt en bebouwing, daarom gaat hij nu ook ondergronds. Laat je een deel van de ringweg staan, dan maakt dit deel dus nog steeds inbreuk op buurt en bebouwing. Voor de direct omwonenden is dit gegeven bijna traumatisch. Maar ook niet-direct omwonende Oosterpoorters, die in grote getale hebben gereageerd via de petitie en met latere mails naar aanleiding van de brief van het college in antwoord op de gestelde vragen ervaren het plan om een deel van de ringweg niet af te breken als een 'klap in het gezicht'.

3. Herinneringscultuur

Studio L.A., het architectenbureau dat werd ingehuurd voor de kunstwerken, introduceerde als verbindend concept voor beide kunstwerken het de 'herinnering aan de ringweg' en gaf de kunstwerken dienovereenkomstige namen. Het bureau heeft als uitgangspunt vanuit 'bestaande contexten' te werken, waarbij 'hergebruik van reeds aanwezig materiaal' een rol speelt. Hoeveel materiaal wordt hergebruikt en op welke schaal zoiets dan gerealiseerd gaat worden is dan niet duidelijk. Wel duidelijk is dat 'herinneringscultuur' als verbindend concept in dit geval uiterst ongelukkig gekozen is. In de Oosterpoort – zo is inmiddels wel gebleken – willen de bewoners de ringweg het liefst zo snel mogelijk vergeten. Dit gegeven onderstreept eens te meer dat bewonersparticipatie bij dit project volledig tekort is geschoten.